

Laat je niet vangen...

De superleuke visjes, de kreeften, de krabben, de rust, de kalmte, de stilte, het zweven, de prachtige plantenwereld onderwater... daarvoor hebben we toch allemaal leren duiken, toch? Maarre... achtergebleven vislijnen, fuiken, netten... ook dat vind je onderwater en dat is niet altijd zonder gevaar, en zeker niet in 'onze' wateren waar de zichtbaarheid niet altijd even goed is... Denk je nu "ach, het is allemaal zo erg niet... dat gebeurt toch niet met mij..."? Wel... voor 2004 heb ik toch alvast al weet van twee dodelijke ongevallen met NELOS-duikers ten gevolge van netten en lijnen onderwater...

Zelf heb ik al van bij mijn eerste duiken het 'genoegen' mogen smaken om een paar keer vast te raken in vislijnen en touwen onderwater, gelukkig zonder al teveel gevolgen buiten een overdosis adrenaline en 1 keer ontspanner uit de mond, vasthangen en bijna geen lucht meer maar toch nog op het nippertje losgeraakt en ontspanner terug kunnen te pakken krijgen, maar ik heb er wel uit geleerd al snel een aantal dingen aan mijn materieelconfiguratie aan te passen (v.b. mes aan de binnenkant van mijn been, omgekeerde hielbandjes op mijn vroegere JetFins, enz.) om het risico op vastraken te verminderen.

Eind vorig jaar kwam ik terecht op een webpage van een Nederlandse organisatie die "nettrainingen" organiseert, <http://www.getwet.nl/nettraining.htm>, in de zin dat ze netten en fuiken en andere rommel installeren in een zwembad en dan mag je proberen daar in vast te raken, en dat lukt meestal zonder enig probleem... en ook uiteraard proberen je te bevrijden... Leek me wel leuk en nuttig, maar de foto's van de netten en fuiken als 'geschenkverpakking' van een duiker deden me toch wel denken "No way! Daar kruip ik zeker niet zomaar vrijwillig in hoor"...

Totdat begin dit jaar een vriend van een duikclub uit Meise die mensen naar Meise haalde om zo'n nettraining te organiseren... spijtig genoeg had ik die avond andere dingen gepland maar de mensen die wel waren geweest waren uiterst enthousiast... en van zodra ik wist dat Frank op 18/11 een nieuwe sessie organiseerde heb ik me gelijk ingeschreven. Ook Benjamin en Peter B. en Johan W. waren gemakkelijk warm te maken om bij te leren en op 28/08 heb ik nog een Torpedo-wide oproep gedaan voor nog kandidaten maar spijtig genoeg vond blijkbaar voor de rest iedereen dat van die netten en lijnen, enz. een ver van mijn bed show? Alleszins... op 28/11 trokken we met 4 Torpedianen (de Jokke had de plaats van Johan ingenomen die uiteindelijk niet in het land kon zijn op die avond) naar Meise... met hooggespannen verwachtingen... en bepakt en bezakt met onze gewone openwateruitrusting, met alles er op en er aan, incl. lampen, fototoestel, mes, handschoenen, botjes, enz. enz. enz... ;-)

We waren ingeschreven voor de tweede groep en de eerste sessie had een beetje vertraging opgelopen zodat we ons snel konden omkleden en rustig konden "meekijken" naar wat er onderwater te beleven viel... En inderdaad, d'er was een grote lange fuik overlans het zwembad gespannen, zwevend halverwege de bodem en de oppervlakte, tegen de smalle kant hing over heel de breedte een groot net als een staand want tegen de muur waar je achter door kon/moest, op de bodem lag een groot net waar je onder kon, enz. en iedereen was 'dapper' bezig behoorlijk verstrikt te geraken en dan zichzelf, of uiteindelijk dikwijls met de hulp van je buddy, opnieuw te bevrijden... De fleskranen, INT-beugels, lampen (vooral dan de GreenForces en andere met aparte battery packs op de fles), bengelende manometers, de

messen en tuba's, het werkte allemaal dapper "mee"... Er lagen ook gewoon enkele losse stukken netten en er stonden een paar beugels met een scheepsschroefje en repen netten die in de schroeven verstrikt zaten en die je kon proberen los te peuteren. En om het geheel nog leuker en spannender te maken waren er geblindeerde brillen zodat je 'zonder foefelen' de oefeningen ook eens 'blind' kon doen...

En toch... en toch leek die fuik me nog steeds maar niks... ;-(

Dan was het onze beurt... We kregen eerst een uitleg op de kant van de twee Nederlandse instructeurs over wat er allemaal te doen was, en uiteraard ook tips over wat je wel en vooral wat je niet mag doen als er netten en lijnen in de buurt zijn.

- Regel nummer 1: 'Kalm blijven! Rustig blijven! Blijven ademen, goed nadenken, en dan pas iets doen'... vanzelfsprekend uiteraard hé... vooral als je op het droge staat te kletsen.
- Regel nummer 2: 'Je bent vastgeraakt? Wel, dan kan je ook losraken, in principe door de weg terug te nemen en zeker niet door proberen verder vooruit te gaan'... ook logisch... op het droge... maar dat betekent v.b. dat als je met je flessenkraan achter een lijn blijft haken je niet gelijk moet beginnen vooruit trekken laat staan rond te draaien in de hoop los te geraken, maar wel gewoon een klein stukje hoger of lager te gaan hangen en achteruit proberen te geraken. En als je je niet kan losmaken kan je nog steeds overwegen je uitrusting af te leggen, terwijl je zo lang mogelijk je ontspanner in de mond houdt uiteraard, en zo dan een beter zicht krijgen op wat waar vasthangt, alles losmaken en dan terug je uitrusting aandoen. Uiteraard moeten mensen met een trimvest met geïntegreerd lood, of een extra zware bi en zonder loodgordel, er wel even voor oppassen dat ze zonder die uitrusting niet als een ballon naar boven schieten en hun uitrusting goed vasthouden als ze die afleggen!
- Regel nummer 3: 'Gebruik je mes of schaar of lijncutter pas als allerallerlaatste hulpmiddel, als je echt niet meer losraakt!'. De reden: vooreerst is het niet simpel met een gewoon mes lijnen en netten door te snijden, je hebt eigenlijk een speciale lijncutter nodig, maar vooral... alles wat je losknipt of in stukken knipt gaat opnieuw halflos rondzweven en volgens de Wet van Murphy zal je daar gelijk opnieuw in vastraken!

En dan waren we klaar om zelf te gaan oefenen onderwater... als buddyparen... en de bedoeling was dat telkens één duiker langs/onder/in de netten of fuik zou gaan en de andere duiker zou aan de veilige kant blijven om toezicht te houden en eventueel te helpen als je echt hopeloos verstrikt zou geraken, maar die andere duiker moest je vooral ook 'helpen' om vast te geraken door v.b. met de netten of fuik te bewegen terwijl je er achter/onder/in zat...

Jokke en ik waren een buddypaar, hop de plons in en kijken waar we zouden beginnen...

Blijkbaar had iedereen hetzelfde gedacht dat die grote dreigende steeds maar nauwer wordende fuik met al die tussenschotten tussen de segmenten maar niks was want dat was het enige wat nog vrij was... tja... Nu, galant als altijd deed ik teken aan de Jokke dat hij mocht voorgaan bij de fuik... en even galant als altijd deed de Jokke teken terug dat hij de eer aan mij liet... Ah bon... hop dan maar hé... Eerst even kijken waar die twee Nederlandse instructeurs rondhingen, zij hadden beloofd in de buurt te blijven om in te kunnen grijpen als het misliep, en ja hoor, eentje ervan hing netjes langs de fuik... Bon, de fuik in dus... we zullen wel zien hoe we er uit geraken... En ja hoor, de Jokke 'hielp' dapper mee en regelmatig bleef mijn kraan even haken... Eventjes achteruit, voorzichtig voelen met de handen, losmaken en terug vooruit, verder de fuik in... tot helemaal achteraan in het nauwste stuk van de fuik... even de plastic kreeft die ze daar hadden gehangen een aaitje geven... en... tja... en nu???

Omdraaien??? No way, geen plaats uiteraard. Mmm... dan maar vinnen netjes gestrekt naast mekaar en proberen met de handen me beetje bij beetje achteruit te duwen... Mmm... lukt niet... eens voelen... ah ja... een van de 'vinnetjes' van de flesvoet hangt in een tussenschot... losmaken... voorzichtig achteruit... mmm... weer vast... de draaiknop van de kraan zit in een maas van een tussenschot... beetje terug vooruit en wat kantelen en terug achteruit... en zo telkens beetje bij beetje achteruit en soms wat terug vooruit... de processie van Echternach maar dan onderwater en zonder kaarsjes... en ja hoor... oef... er uit!!!

Hehe... en nu de beurt aan de Jokke... grijnsssss... ;-)

De Jokke even 'dapper' de fuik in, en ja hoor... heeeeeeel flauw... ik moest helemaal niet eens 'helpen'... de knop van de INT-aansluiting van zijn eerste trap had zich gelijk vastgereden in de mazen van een tussenschot... flauw hoor... En het zou niet bij die ene keer blijven... En dan uiteindelijk de 'achteruit'... ook heel flauw hoor... ook daar moest ik helemaal niet helpen... die klemmetjes van de hielbandjes van zijn vinnen hadden precies grijpvingertjes die maar al te graag de netten vastpakten... En uiteraard ook bij de Jokke speelden de 'vinnetjes' van de flesvoet even dapper mee, net zoals de draaiknop van de fleskraan... Maar uiteindelijk geraakte hij er zonder onoverkomelijke problemen uit.

De andere buddyparen waren nog steeds 'dapper' bezig aan het staand want en de netten op de grond, dus we konden nog eens verderspelen met de fuik. Nu iets anders proberen: gewoon op de buik zoals daarnet de fuik in en dan op het einde op de rug draaien en zo proberen dan achteruit, op de rug, zich naar buiten te duwen. In principe zou dat dan iets beter moeten gaan omdat je beter zicht hebt, maar die verdomde 'vinnetjes' van de flesvoet waren een behoorlijke spelbreker omdat als je probeert naar de fuikopening te kijken je je automatisch wat voorover buigt en de flesvoet naar beneden duwt... in de mazen van de fuik... Dus uiteindelijk bleek gewoon op de buik beetje bij beetje naar achter schuiven nog het beste...

Aha... de sloopschroeven zijn vrij... daar even gaan oefenen en priegelen met eerst de netten vast te draaien rond de schroef en dan mag je buddy dat proberen terug los te krijgen, zonder te knippen/snijden uiteraard, en al dan niet met de ogen open. Lukt vrij goed... vooral niet zitten trekken en sleuren maar eerder voorzichtig proberen en voelen!

En nu ? Mmm... er is iets minder volk bij het staande want... er zit nog maar 1 duiker behoorlijk verstrikt op het einde van het net, dus we kunnen er aan beginnen. Opnieuw is de Jokke uiterst galant... een echte gentleman toch hé... en ik mag als eerste me tussen dat net en de muur gaan wriemelen... mmm... voorzichtig de dingen die wat los hangen zoals de lamp en console nog dicht tegen mij houden en beetje bij beetje vooruit dobberen... mmm... lukt vrij aardig... totdat... snok... mmm... 'k hang vast... tja... de draaiknop van de fleskraan zit in een maas... rustig stil blijven hangen, niet draaien, gewoon met de linkerhand over de schouder de fleskraan wat dichterbij trekken en ondertussen met de rechterhand voelen, net losmaken... oef... gelukt... verder vooruit dobberen... neen hoor... lukt niet... verdomme... wat nu weer? Mmm... neen... de kraan zit vrij... mijn console hangt niet in het net... mijn mes ook niet... mijn vinnen ook niet... maar toch hang ik vast... voelen... tasten... ah ja... hier links... mijn octopus is uit het beschermkapje geschoten en dat kapje hangt in het net vast... dank u Jokke, dankuwel... weer wat gepriegel totdat dat ding los is... en hop, vooruit nu... mooi zo... lukt prima... snok... toch niet... pffff... weer vast... neen, niet de kraan, niet de console, niet het mes, niet de vinnen, niet de octopus... voelen, tasten... gretverdorie... het net heeft zich op een of andere manier vastgezet in de musketon waarmee mijn reservelamp vastzit aan mijn trimvest... dankuwel Jokke, dankuwel... Behulpzaam als ie is, zoals altijd, drapeert ie terwijl ik

het net uit die musketon probeer te halen ook nog eens het net rond mijn vinnen maar mijn RVS spring straps trekken zich daar gelukkig niks van aan en het net glijdt zo van mijn vinnen... oef... die dingen doen dus prima hun werk! En de DIN-aansluitingen van de eerste trappen van mijn ontspanners zijn lekker compact zonder uitstekende dingen en raken niet vast in de netten. En mijn mes en tuba aan de binnenkant van mijn been houdt ook heel netjes zijn vingers thuis...

Uiteindelijk zonder al teveel kleerscheuren op het einde van het net gekomen. En nu is het de beurt aan de Jokke... grijnssssssssss... :-)

Flauw hoor... echt weer heeeeeeeeel flauw... ik mag weer niet meespelen... flauw hoor... Die draaiknop van de INT-beugel heeft gelijk weer het net vast... Flauw hoor... ik mag hier weer niks doen... Allee dan maar even het net rond de vinnen van de Jokke gedraaid terwijl ie aan het priegelen is aan die INT-beugel, en ja hoor, die klemmetjes van de hielbandjes houden dat net prima in de greep... Mmm... de INT-beugel is terug los en de Jokke is nu aan het vechten met zijn vinnen... een ideale gelegenheid om het net een handje toe te steken om de draaiknop van de fleskraan te pakken te krijgen... hehe... toch leuk als je een slecht karakter mag hebben... Oei... hij heeft zijn vinnen losgekregen en is nu met die kraan bezig... dus dan maar even een heel klein beetje helpen om die wat loshangende console in een maas van het net te mikken... de Jokke mag zich niet vervelen, toch? Ah... daar hangt ook een leuke musketon te bengelen aan zijn trimvest... even het net tegen die musketon duwen die zo openklikt en hopla, het net zit vast... grijnssss... Ah bon, even genoeg de slechterik gespeeld... laat de Jokke nu maar even rustig verder zelf vastraken achter dat net... die INT-beugel weet nu hoe het moet, en die vinnen ook... ;-)))

Bon, wat nu? Dat grote ronde net dat daar op de grond ligt, met rondom om de 50cm een dikke loodblok om dat net op de grond te houden, en er is al iemand onder dat net en die kerel zit behoorlijk vast... OK, ik ook dan maar, een paar loodblokken omhoog houden, en de Jokke neemt over zodat ik me op mijn buik onder dat net kan laten glijden... De Jokke is toch echt een behulpzame kerel hé, denk ik, totdat ik 50cm verder dat net over mij voel spannen en ik de tegels van de zwembadvloer van uitzonderlijk dichtbij mag bewonderen... Dat net duwt me echt helemaal op de grond, kan niet vooruit, niet achteruit, niet links of rechts, dat net blijft 'plakken' op mij... Vooruit schuiven, achteruit proberen schuiven, allemaal noppes, als ik links of rechts probeer te kijken duwt dat net mijn bril scheef... pfff... ik hang 'professioneel' vast in dat rot ding, verdomme, verdomme, verdomme... rustig blijven hadden ze gezegd... kalm blijven... blijven ademen... ja hoor... dat laatste doe ik zeker en vast... de liters vliegen erdoor gelijk niks... pffff... rustig blijven... ja, dag Jan... pffff... Naar boven tasten en proberen dat net omhoog te duwen, allemaal niks gekort, ik hang vast... pffff... Tja... het enige wat ik nog kan proberen is mijn uitrusting afleggen... Gelukkig heb ik al dikwijls genoeg geoefend zodat ik dat met mijn ogen toe kan doen en weet ik alle klepjes en klemmetjes en riempjes blindelings zitten... dat zal me prima lukken... Vest ook wat opblazen zodat die helpt het net omhoog te duwen terwijl ik dan onder mijn uitrusting onder het net uit kruip. Oef... ik ben er onder uit... nu nog de uitrusting uit dat net losmaken... de Jokke had dapper meegeholpen dat net op alle mogelijke en onmogelijke plaatsen vast te laten geraken... hehe... dankuwel Jokke... Uitrusting terug losgemaakt, en nu de uitrusting terug omhangen. Niet simpel, niet simpel... de gewone flessen in het zwembad met de gewone sangels, dat is een fluitje van een cent om die snel terug op je rug te gooien... maar zo'n trimvest, en zeker als er nog wat lucht in zit, met een fles, en een lamp en een fototoestel, en een twee ontspanners, met een octopus en een console... niet simpel... en dan zit uiteindelijk die verrekte buikriem toch weer niet

dubbelgeplooid achter je rug zekers en zit die klittenband vast en moet ik weer even de uitrusting afleggen en opnieuw beginnen... hop... gelukt... En nu de Jokke... grijnssssssssss... ;-) Ja hoor... de kraan speelt weer prima mee, uiteraard ook de INT-beugel... en de vinnen met hun klassieke hielbandjes en klemmetjes laten zich ook niet onbetuigd... Dus ook de Jokke mag zijn uitrusting afleggen, onder het net uit kruipen en uitrusting terug aangorden... ;-)

Bon... we hebben nog een paar minuutjes... dat uur dat we mochten oefenen is razendsnel voorbijgevlogen... dus nog even oefenen om zelf de kranen van de eigen fles dicht en terug open te draaien... leuke oefening voor als je eens met een blazende ontspanner zit wegens een bevroren eerste trap en je buddy is niet direct binnen handbereik om die kraan dicht te draaien. Lukt prima, eerst snel even overschakelen op de andere ontspanner, en dan gewoon met de linkerhand de voet van de fles even naar boven en van de rug weg duwen zodat de fleskraan hoger en dichterbij de schouder komt, kraan dichtdraaien... kraan terug open en dan omgekeerd voor de andere kraan waar de andere ontspanner op zit. Lukt mooi!

En dan is het gedaan... spijtig... maar 't was zeer leuk en leerzaam!!!

De eerste reactie van de Jokke als we terug boven water kwamen... 'ik ga direct die RVS spring straps van u monteren, die bandjes en klemmetjes vliegen er onmiddellijk af! Ook Benjamin en Peter waren zeer enthousiast maar waren er minder in geslaagd om vast te geraken want hun DIR-based uitrusting is sowieso reeds geoptimaliseerd om het risico op vastraken te verminderen...

**En wat hebben we nu geleerd uit onze eigen oefeningen, en wat we gezien hebben bij andere duikers? Vooral (!!!): kalm en rustig blijven als je vastraakt, goed nadenken, niet beginnen draaien en keren en wringen, maar rustig voelen en proberen los te geraken (en als het niet lukt met de handschoenen aan gewoon de handschoenen uit doen... liever koude duiker dan dooie duiker)... kalm blijven is de boodschap, een gouden regel!!!
En verder i.v.m. onze uitrusting?**

- Géén loshangende spullen, zoals bengelende manometers of consoles, loshangende octopussen, enz. Die spullen horen vast te zitten (met een klem zoals een boltsnap of aanverwante, of met een retractor, of met een beschermkapje voor het mondstuk van je octopus, enz.) aan je trimvest. Leer ook je uitrusting blindelings kennen zodat je alles 'blind' kan terugvinden en los/vastmaken!
- Geen messen en tuba's aan de buitenkant van je benen! Zet die aan de binnenkant, dan raak je minder snel vast, en je kan er bovendien met beide handen vlot aan. En als het even kan vervang je de klassieke mesriempjes met de losse flapjes en de klemmetjes of slotjes door een gewone elastieken band... veel veiliger en ook veel handiger en comfortabeler. Zie <http://www.torpedo.be/mes.html>
Zorg ook dat je naast je gewone mes ook een lijncutter, of een RVS schaar, bij je hebt. Een gewoon duikmes is niet echt geschikt om vlot lijnen of netten door te snijden! Zie ook <http://www.torpedo.be/cutter.html>
- Dump de gewone hielbandjes en klemmetjes van je vinnen en vervang die door goedkope (6EUR per setje) en superdegelijke RVS veren (spring straps). Bovendien

zijn die veren ook zoveel gemakkelijker bij het aan- en uitdoen van je vinnen! Zie <http://www.torpedo.be/springs.html>

- Laat eventueel bij een volgend onderhoud van je ontspanner de INT-beugel (met draaiknop) vervangen door een compacte DIN-aansluiting. Je zal dan een veel compactere, en dus ook mechanisch stevigere, eerste trap hebben en vooral ook veel minder risico op vastraken! Vermijd ook ontspanners met uitstekende regelknoppen (voor zover die trouwens op zich al nuttig zouden zijn...) want die spullen hebben grijpgrage onzichtbare vingertjes...
- Als je haken gebruikt, gebruik dan bij voorkeur boltsnaps. Dat zijn haken die niet vanzelf open kunnen gaan en dus veel moeilijker een lijn of net kunnen 'vangen' dan een klassieke musketon. En als je toch musketons gebruikt, hang die dan zo dat de opening naar jou gericht is zodat een lijn of net die niet kan openduwen. Je moet er uiteraard wel voor zorgen dat die musketon dan niet kan ronddraaien want anders zit die binnen de kortste keren toch weer met de klep naar voren gericht...
- Probeer zoveel mogelijk 'rommel' op/aan je armen/polsen te vermijden! Hang v.b. geen lampen vast aan je polsen want je belemmert je bewegingsvrijheid als je je moet losmaken.
- Lampen: als je voor lampen met een handvat de keuze hebt, neemt er dan met een pistoolgreep i.p.v. een lantaarngreep. Zo'n lantaarngreep kan best handig zijn om je lamp achter een van de riemen van je trimvest te haken als je die niet nodig hebt, maar die blijft dan ook even vlot, of nog vlotter zelfs, haken waar ie niet moet vastraken... En als je een lamp hebt met een losse battery pack om op je fles te monteren, monteer die dan zo dicht mogelijk tegen je fles en d'er geen centimeters van af, en monteer die liefst zo ver mogelijk in het 'hoekje' tussen je fles en je trimvest i.p.v. achteraan op je fles.
- Voor meer foto's en tekst i.v.m. de tips: <http://www.torpedo.be/netten.html>